
S A D R Ź A J

Predgovor	1
I – ISTORIJSKI RAZVOJ POŠTANSKOG SAOBRAĆAJA	3
1. Kratak istorijski pregled razvoja pisama	3
1.1. Značaj i vrste pisama (znakova za pisanje) u razvoju društva.....	3
1.2. Razvojni oblici materijala i pribora za pisanje	9
2. Razvojni oblici poštanskih veza	12
2.1. Postanak i značenje reči pošta	12
2.2. Poštansko-kurirske veze	13
2.2.1. Kurirske veze pojedinaca (individualna glasnička služba)	13
2.2.2. Državne kurirske veze (državna glasnička služba)	15
2.2.2.1. Persijska kurirska organizacija.....	16
2.2.2.2. Poštansko-kurirske veze Rimskog carstva.....	17
2.2.3. Kurirske veze korporacija (glasničke službe udruženja).....	19
2.3. Javni poštanski saobraćaj	20
2.3.1. Turn-Taksisova pošta.....	21
2.3.2. Parova pošta.....	21
2.3.3. Poštanski saobraćaj kao državna javna služba	22
2.3.4. Poštanska reforma Rolanda Hila.....	23
2.4. Razvoj poštanskog saobraćaja na području Srbije i Crne Gore.....	24
2.4.1. Razvoj poštanskog saobraćaja na području Srbije	25
2.4.1.1. Razvoj poštanskog saobraćaja na području Vojvodine .	31
2.4.2. Razvoj poštanskog saobraćaja na području Crne Gore.....	32
2.4.3. Poštanski saobraćaj na području Srbije i Crne Gore posle 1918. godine	33
II – FUNKCIJE POŠTANSKOG SAOBRAĆAJA	35
1. Ekonomska funkcija poštanskog saobraćaja	35
2. Uloga poštanskog saobraćaja u razvoju društva	37
3. Pošta kao poseban oblik masovnih komunikacija	38
4. Uloga i značaj infrastrukture poštanskog saobraćaja.....	40
5. Pošta kao transportna organizacija	43

III – OSNOVI ORGANIZACIJE POŠTANSKOG SAOBRAĆAJA I VEZA.....	47
1. Pojam i klasifikacija sistema	48
2. Poštanski saobraćaj kao složen sistem.....	49
3. Poštanski saobraćaj kao deo saobraćajnog sistema	52
4. Poštanski saobraćaj kao deo integralnog sistema veza	54
5. Poštanski saobraćaj kao prostorno-transportni složeni sistem.....	54
5.1. Oblici povezivanja u poštanskom saobraćaju.....	54
5.2. Koncentracija poštansko-saobraćajnih tokova.....	59
5.3. Tehnološki procesi i njihovo usmeravanje	60
IV – SPECIFIČNOSTI ORGANIZACIJE I FUNKCIONISANJA	
 POŠTANSKOG SAOBRAĆAJA	63
1. Dostupnost.....	63
1.1. Teritorijalna (prostorna) dostupnost	63
1.2. Vremenska dostupnost.....	64
1.3. Personalna dostupnost	64
1.4. Finansijska dostupnost	65
1.5. Pokazatelji dostupnosti.....	65
2. Univerzalnost.....	67
3. Heterogenost poštanskih usluga	67
4. Oscilacije poštanskog prometa	68
5. Integralnost poštanske mreže i tehnoloških procesa.....	69
6. Jedinostvenost u razvoju poštanske mreže i tehnologije	71
7. Ostali društveni zahtevi u vezi vršenja PS.....	72
8. Konkurencija u PS.....	72
8.1. Konkurencija na području delovanja JP PTT saobraćaja "Srbija"	79
8.1.1. DHL	79
8.1.2. FedEx Express	81
8.1.3. TNT.....	83
8.1.4. UPS.....	83
V – OSNOVI MEĐUNARODNOG POŠTANSKOG SAOBRAĆAJA	87
1. Društveno-ekonomski uslovi osnivanja Svetskog poštanskog saveza ...	87
2. Osnivanje Svetskog poštanskog saveza.....	89
3. Univerzalna poštanska integracija	90
3.1. Jedinstvo poštanske teritorije	90
3.2. Sloboda tranzita.....	90
3.3. Jedinstvo međunarodnih poštanskih tarifa i obračuna	92
3.4. Institucija međunarodne poštanske arbitraže.....	93
3.5. Naučno istraživačka međunarodna poštanska kooperacija.....	94

4. Organizacija i funkcionisanje Svetskog poštanskog saveza	95
5. Organi Svetskog poštanskog saveza	96
5.1. Kongres	96
5.2. Upravni savet	97
5.3. Savet za poštansku eksploataciju – CEP	98
5.4. Međunarodni biro	99
6. Akta Svetskog poštanskog saveza	99
6.1. Ustav	100
6.2. Opšti pravilnik	100
6.3. Svetska poštanska konvencija i Pravilnik za izvršenje SPK-e	100
6.4. Aranžmani	100
7. Uži savezi	102
8. XXIII Kongres Svetskog poštanskog saveza	103
8.1. Organizacija rada na Kongresu	103
8.2. Najvažnije odluke XXIII Kongresa UPU-a	104
8.2.1. Odluke administrativnog karaktera	104
8.3. Odluke strateškog karaktera	106
8.4. Terminalni troškovi, Fond za kvalitet usluga i eksteritorijalne izmenične pošte	107
8.5. Kvalitet usluga	109
8.6. Odluke o informatičkim tehnologijama	110
8.7. Ostale važne odluke	111

VI – POŠTANSKA MREŽA 113

1. Organizaciona struktura poštanske mreže	116
1.1. Jedinice za pružanje poštanskih usluga korisnicima	116
1.1.1. Kriterijumi za otvaranje jedinica za pružanje poštanskih usluga korisnicima	118
1.2. Posebni organizacioni delovi jedinica za pružanje poštanskih usluga korisnicima	120
1.3. Jedinice za preradu poštanskih pošiljaka	122
1.3.1. Kriterijumi za organizaciju jedinica za preradu poštanskih pošiljaka	123
1.4. Posebni organizacioni delovi jedinica za preradu poštanskih pošiljaka	125
1.5. Sredstva poštanske mreže	127
2. Svrstavanje jedinica za pružanje poštanskih usluga korisnicima u klase	127
2. 1. Svrstavanje jedinica za pružanje poštanskih usluga korisnicima u redove	128

VII – POŠTANSKE USLUGE	129
1. Specifičnosti tržišta poštanskih usluga	130
2. Karakter tržišta poštanskih usluga	134
3. Segmentacija tržišta poštanskih usluga	136
4. Klasifikacija poštanskih usluga	138
4.1. Osnovne karakteristike pismonosnih pošiljaka u UPS-u	142
4.2. Osnovne karakteristike paketskih pošiljaka u UPS-u	145
4.3. Pismonosne pošiljke u MPS-u	146
4.4. Paketske pošiljke u MPS-u	147
4.5. Post Express pošiljke u UPS-u	147
4.6. Post Express pošiljke u MPS-u	152
4.7. Pošiljke sa posebnim uslugama	152
4.8. Dopunske usluge	154
4.8. Usluge po posebnom ugovoru	155
4.9. Ostale usluge	156
4.10. Pregled novih usluga	156
4.10.1. Kataloška prodaja	156
4.10.2. Gift shop	157
4.10.3. Industrijski paket	158
4.10.4. Posrednička trgovina	158
4.10.5. Hibridna pošta	158
4.10.6. Elektronska razmena podataka	163
4.10.7. Elektronska pošta	165
4.10.8. Direktni marketing	165
4.10.9. PTT Net	170
4.10.10. KDS	171
4.10.10.1. Distribucija TV i radio signala	172
4.10.10.2. Brz pristup Internetu	172
5. Nova kategorizacija poštanskih usluga u okviru EU	175
VIII – POŠTANSKI BROJ – KOD	177
1. Iskustva poštanskih uprava razvijenih zemalja	178
1.1. Izbor kodnog sistema	180
1.2. Komercijalni aspekti korišćenja poštanskog koda	186
1.3. Perspektive poštanskog koda	188
2. Translacija adrese u adresni kod	188
2.1. Metodologija za translaciju adrese u adresni kod	190
3. Zaključna razmatranja	196
L i t e r a t u r a	197
Beleška o autorima	205